

Västmanlands läns museum
Kulturmiljö Rapport B
2010:B20

Renovering av ved- och snickarbod, Skogsta 3:9

Byte av rötskadat timmer inom ramen för Länsstyrelsens stöd till restaurering av överloppsbyggnader

Anitkvarisk medverkan

Skogsta 3:9
Dingtuna
Västmanlands län

Lisa Skanser

**Renovering av ved- och snickarbod, Skogsta 3:9
– Byte av rötskadat timmer inom ramen för Länsstyrelsens
stöd till restaurering av överloppsbyggnader**

Antikvarisk medverkan

Skogsta 3:9
Dingtuna
Västmanlands län

Länsmuseets dnr: VLM 090051

Lisa Skanser

Utgivning och distribution:
Västmanlands läns museum
Karlgatan 2, 722 14 Västerås
Tel 021-39 32 22
E-post: lansmuseet@ltv.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

© Västmanlands läns museum 2010

Omslagsfoto: Ved- och snickarbod under renovering, hösten 2010.

Foto: Där inget annat anges är fotografier tagna av Lisa Skanser, Västmanlands läns museum.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01172.

ISSN 1651-7342
ISBN 978-91-86511-12-8

Inledning

Fastigheten Skogsta 3:9 är belägen sydväst om Västerås, ca tre km söder om Dingtuna samhälle. Bebyggelsen omfattas av åtta byggnader kring en gårdsplan; ett bostadshus, ved- och snickarbod, ladugård, magasin och visthusbod, jordkällare, pumphus samt aktuellt f.d. stall och vagnslider. Gårdens byggnader är uppförda i en fyrkant vilket är relativt ovanligt. Boningshuset är upptaget som värdefull byggnad i Program för kulturminnesvård, Västeråsbygden¹. Fastigheten ligger inom riksintresseområde för kulturmiljövården, Timmelsta-Skogsta U21. Stallets kulturhistoriska värde är knutet till gården som helhet där varje enskild byggnad är betydelsefull. Länsstyrelsen har tidigare beviljat bidrag till olika renoveringar på bostadshuset samt renovering av pumphuset.

Fastighetsägaren har sökt bidrag för renovering av ved- och snickarboden och magasinet inom ramen för Länsstyrelsen i Västmanlands läns stöd till restaurering av överlopsbyggnader. Länsstyrelsen beviljade bidrag i beslut med dnr 602-2504-10. Efter ett samråd mellan fastighetsägaren och Länsstyrelsens handläggare under hösten 2010 utgick planerna på att utföra timmerlagningar på magasinet på grund av tidsbrist. För antikvarisk medverkan svarade Västmanlands läns museum genom antikvarie Lisa Skanser som även sammanställt rapporten.

Ved- och snickarboden och magasinets läge är markerade i kartan. Utdrag ur digitala fastighetskartan från 2004, skala 1:6000.

¹ Västeråsbygden, ett program för kulturminnesvård. 1987. Sid 67.

Historik

Flertalet av gårdens byggnader är uppförda under 1800-talet, bostadshuset byggdes 1887.

Beskrivning

Ved- och snickarboden står på stengrund och är uppfört i rödfärgat liggtimmer. Knutbrädor samt fönster och dörrfoder är vitmålade. Sadeltaket är täckt med tvåkupigt lertegel på undertak av spån. I bottenvåningen finns tre utrymmen med separata ingångar, vedbod i norr, snickarbod i söder och förråd i mitten. I förrådet leder en trappa upp till en övre våning i byggnadens södra del. Porten till vedboden är svartfärgad medan dörrarna till förrådet och snickarboden är målade i ockragul nyans. Innan timmerlagningar genomfördes fanns en öppning i fasaden över porten till vedboden. Fönstren på västra fasaden utgörs av ett litet liggande enlufts-fönster med tre rutor respektive ett par sidoljusfönster på vardera sida om en port, enlufts-fönster med två rutor. På södra gaveln finns tvålufts-fönster med två rutor i vardera båge och på gavelspetsen finns ett litet lunettfönster.

Skador

Takläckage hade lett till rötskador i timret, framförallt i stockarna över porten till vedboden. Rötskador fanns även på insidan av väggen över snickarboden/förrådet.

Byggnadsvårdsåtgärder

Rötskadat timmer böts ut eller skarvades. Nytt virke av kärnfura blockades och bilades på plats i rätt dimension och passades in enligt samma utförande som tidigare. Skarvar utfördes genom tapp och tappspår samt halvsulning. Innan timmerlagningarna utfördes hade takläckaget åtgärdats.

Resultat

Restaureringen av ved- och snickarboden har skett enligt av Länsstyrelsen i förväg godkända förändringar. Avsikten var att timmerlagningar även skulle göras på gårdens magasin inom ramen för Länsstyrelsens beslut. Arbetena med magasinet ställdes in på grund av tidsbrist. Restaureringen av ved- och snickarboden godkänns ur antikvarisk synvinkel.

Bilder före

Vedboden innan renovering. Mörka skiftningar syns i de övre timmervarven.

Rötskadade stockar under takutsprånget, västra fasaden.

Bilder efter

Nytt bilat timmer under takutsprånget, västra fasadens utsida.

Nytt bilat timmer under takutsprånget, västra fasadens insida.

Rötskadat timmer lagat genom halvsulning, insidan av väggen över snickarboden/förrådet.

Administrativa uppgifter

Västmanlands läns museums dnr: VLM 090051

VO Kulturmiljö; projektnr: 3-10-136

Länsstyrelsen dnr: 602-2504-10

Fastighetsbeteckning: Skogsta 3:9

Landskap: Västmanland

Län: Västmanland

Socken: Dingtuna

Kommun: Västerås

Ägare-beställare: Lars-Göran Olsson
Skogsta
725 92 VÄSTERÅS

Entreprenör: RC Timmerhus
Robert Coter
Källhagsgatan 6A
723 36 VÄSTERÅS

Antikvarisk medverkan: Västmanlands läns museum
Antikvarisk expert Lisa Skanser
Karlskatan 2
722 14 VÄSTERÅS
Tele: 021-39 32 22

– en del av Landstinget Västmanland

Västmanlands läns museum, Karlsgatan 2, 722 14 VÄSTERÅS
Tele: 021-39 32 22 · E-post: lansmuseet@ltv.se
Hemsida: www.vastmanlandslansmuseum.se

ISSN 1651-7342
ISBN 978-91-86511-12-8